

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς της κοινής επιχείρησης του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του ενιαίου ευρωπαϊκού ουρανού για το οικονομικό έτος 2016, συνοδευόμενη από την απάντηση της κοινής επιχείρησης

(2017/C 426/08)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σημείο	Σελίδα
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1-10	57
Σύσταση της κοινής επιχείρησης SESAR	1-2	57
Διοίκηση	3-4	57
Στόχοι	5-6	57
Πόροι	7-10	58
ΓΝΩΜΗ	11-23	58
Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών	12	58
Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί	13	58
Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί	14	58
Αρμοδιότητες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση	15-17	59
Οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται	18-22	59
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	24-30	60
Εκτέλεση του προϋπολογισμού για το 2016	24	60
Πολυετής εκτέλεση του προϋπολογισμού στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ και του ΔΕΔ-Μ	25-27	60
Πολυετής εκτέλεση του προϋπολογισμού στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»	28-30	60
ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΙΚΑΙΔΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	31-34	60
Πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου	31	60
Υποβολή εκθέσεων και έλεγχος των εισφορών σε είδος στα έργα του SESAR 2020	32	61
Αξιολόγηση της οικονομικής ικανότητας των υποβαλλόντων αίτηση στο πλαίσιο προσκλήσεων για την υποβολή προτάσεων	33	61
Οικονομική αποδοτικότητα των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών	34	61
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ — ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ		62

ΕΙΣΑΓΩΓΗ**Σύσταση της κοινής επιχείρησης SESAR**

1. Η κοινή επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού (Single European Sky Air Traffic Management Research project, SESAR), με έδρα στις Βρυξέλλες, συστάθηκε τον Φεβρουάριο του 2007 για περίοδο οκτώ ετών και άρχισε να λειτουργεί αυτόνομα στις 10 Αυγούστου 2007 ⁽¹⁾. Τον Ιούνιο του 2014 το Συμβούλιο τροποποίησε τον ιδρυτικό κανονισμό της και παρέτεινε τη διάρκεια λειτουργίας της έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024 ⁽²⁾.

2. Η κοινή επιχείρηση SESAR είναι σύμπραξη δημόσιου-ιδιωτικού δικαίου για την ανάπτυξη και την εφαρμογή μιας εκσυγχρονισμένης υποδομής διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας (air traffic management, ATM) στην Ευρώπη. Ιδρυτικά μέλη της είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (Eurocontrol). Κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, 19 δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών έγιναν μέλη της κοινής επιχείρησης SESAR. Σε αυτές συγκαταλέγονται κατασκευαστές αεροσκαφών, κατασκευαστές επίγειου και αερομεταφερόμενου εξοπλισμού, πάροχοι υπηρεσιών αεροναυτιλίας και αρχές αερολιμένων.

Διοίκηση

3. Η δομή διακυβέρνησης της κοινής επιχείρησης SESAR περιλαμβάνει το διοικητικό συμβούλιο και τον εκτελεστικό διευθυντή.

4. Το διοικητικό συμβούλιο απαρτίζεται από εκπροσώπους των μελών της κοινής επιχείρησης SESAR και από εκπροσώπους των ενδιαφερόμενων μερών (των ένοπλων δυνάμεων, των μη στρατιωτικών χρηστών του εναέριου χώρου, των παρόχων υπηρεσιών αεροναυτιλίας, των κατασκευαστών εξοπλισμού, των αερολιμένων, του προσωπικού του τομέα της διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας και της επιστημονικής κοινότητας). Είναι αρμόδιο να υιοθετεί το γενικό πρόγραμμα ATM που έχει εγκρίνει το Συμβούλιο και να ασκεί τον συνολικό έλεγχο της υλοποίησής του έργου SESAR. Ο εκτελεστικός διευθυντής είναι υπεύθυνος για την καθημερινή διαχείριση της κοινής επιχείρησης.

Στόχοι

5. Στόχος του έργου SESAR είναι ο εκσυγχρονισμός της διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στην Ευρώπη μέσω του καθορισμού, της ανάπτυξης και της υλοποίησης νέων ή βελτιωμένων τεχνολογιών και διαδικασιών. Το έργο χωρίζεται στις εξής τρεις φάσεις:

- τη «φάση καθορισμού» (2004-2007), της οποίας ηγείται ο Eurocontrol, με συγχρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό του προγράμματος των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)· επακόλουθό της υπήρξε το γενικό πρόγραμμα ATM, το οποίο καθορίζει το περιεχόμενο και περιγράφει την ανάπτυξη και εφαρμογή της επόμενης γενιάς ενός εκσυγχρονισμένου συστήματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας,
- τη «φάση ανάπτυξης» δύο περιόδων (2008-2013, παρατάθηκε μέχρι και το 2016), την οποία διαχειρίζεται η κοινή επιχείρηση SESAR, με συγχρηματοδότηση από το πρόγραμμα ΔΕΔ-Μ και το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα (7ο ΠΠ),
- τη «φάση εφαρμογής» (2014-2024), της οποίας θα ηγείται ο κλάδος της εναέριας κυκλοφορίας και οι ενδιαφερόμενοι, για την ευρείας κλίμακας παραγωγή και εφαρμογή της νέας υποδομής για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας, με συγχρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Ορίζων 2020».

6. Στόχος της κοινής επιχείρησης SESAR, στο πλαίσιο των προγραμμάτων 7ο ΠΠ και ΔΕΔ-Μ, ήταν ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση της ασφάλειας της διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στην Ευρώπη με τον συντονισμό και τη συγκέντρωση όλων των συναφών προσπάθειών έρευνας και ανάπτυξης στην ΕΕ για τη δημιουργία νέων τεχνολογικών συστημάτων και στοιχείων και για την καθιέρωση επιχειρησιακών διαδικασιών, όπως ορίζονται στο ευρωπαϊκό γενικό πρόγραμμα ATM (SESAR I — φάση ανάπτυξης). Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», η κοινή επιχείρηση SESAR υλοποιεί το πρόγραμμα SESAR II (SESAR 2020), με στόχο τον συντονισμό της έρευνας και της καινοτομίας από τα ενδιαφερόμενα μέρη (συνέχιση της φάσης της ανάπτυξης) και την υλοποίηση της νέας υποδομής για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας (φάση εφαρμογής).

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 219/2007 του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2007, για τη σύσταση κοινής επιχείρησης για την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού συστήματος νέας γενιάς για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας (SESAR) (ΕΕ L 64 της 2.3.2007, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1361/2008 (ΕΕ L 352 της 31.12.2008, σ. 12).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 721/2014 του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2014, σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 219/2007 για τη σύσταση κοινής επιχείρησης για την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού συστήματος νέας γενιάς για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας (SESAR), όσον αφορά την παράταση της κοινής επιχείρησης έως το 2024 (ΕΕ L 192 της 1.7.2014, σ. 1).

Πόροι

7. Ο προϋπολογισμός για τη φάση ανάπτυξης του προγράμματος SESAR I κατά την περίοδο 2008-2015 ανερχόταν σε 2 100 εκατομμύρια ευρώ και θα χρηματοδοτούνταν ισομερώς από την ΕΕ, τον Eurocontrol και τους συμμετέχοντες εταίρους του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα από τον κλάδο της εναέριας κυκλοφορίας. Η συνεισφορά της ΕΕ, μέγιστου ύψους 700 εκατομμυρίων ευρώ, χρηματοδοτείται από το 7ο ΠΠ και το πρόγραμμα ΔΕΔ-Μ⁽³⁾.

8. Η μέγιστη συνεισφορά της ΕΕ στην κοινή επιχείρηση SESAR για την υλοποίηση του SESAR 2020 ανέρχεται σε 585 εκατομμύρια ευρώ και χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό του προγράμματος «Ορίζων 2020»⁽⁴⁾. Βάσει των συμφωνιών συμμετοχής στο πλαίσιο του SESAR 2020, η εισφορά του Eurocontrol αναμένεται να ανέλθει σε περίπου 500 εκατομμύρια ευρώ, ενώ τα υπόλοιπα μέλη του κλάδου της εναέριας κυκλοφορίας θα εισφέρουν πόρους αξίας τουλάχιστον 720,7 εκατομμυρίων ευρώ για τις επιχειρησιακές δραστηριότητες της κοινής επιχείρησης. Το 90 % περίπου της χρηματοδότησης εκ μέρους του Eurocontrol και των λοιπών μελών λαμβάνει τη μορφή εισφορών σε είδος.

9. Όσον αφορά τις εισφορές σε χρήμα για την κάλυψη των διοικητικών δαπανών της κοινής επιχείρησης, το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει τα ποσά που πρέπει να καταβληθούν από κάθε μέλος αναλογικά με τις εισφορές τις οποίες το μέλος συμφώνησε να καταβάλει και ορίζει τις προθεσμίες εντός των οποίων τα μέλη πρέπει να καταβάλουν τις εισφορές τους.

10. Το 2016 ο προϋπολογισμός πληρωμών της κοινής επιχείρησης SESAR ανήλθε σε 157,1 εκατομμύρια ευρώ (έναντι 136,9 εκατομμυρίων ευρώ το 2015). Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, η κοινή Επιχείρηση SESAR απασχολούσε 44 υπαλλήλους (έναντι 41 το 2015)⁽⁵⁾.

ΓΝΩΜΗ

11. Ελέγξαμε:

α) τους λογαριασμούς της κοινής επιχείρησης, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις⁽⁶⁾ και τις εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού⁽⁷⁾ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016, καθώς και

β) τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

12. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί της κοινής επιχείρησης για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016 παρέχουν ακριβοδίκαιη εικόνα, από κάθε ουσιαστική πλευρά, της οικονομικής κατάστασης της κοινής επιχείρησης την 31η Δεκεμβρίου 2016, των αποτελεσμάτων των πράξεών της, των ταμειακών ροών της και των μεταβολών του καθαρού ενεργητικού για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής. Οι κανόνες αυτοί βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

13. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016 είναι, από κάθε ουσιαστική πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

14. Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016 είναι, από κάθε ουσιαστική πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

⁽³⁾ Άρθρο 3 της γενικής συμφωνίας χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της κοινής επιχείρησης SESAR, Δεκέμβριος 2009.

⁽⁴⁾ Άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 219/2007, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1361/2008.

⁽⁵⁾ Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες της κοινής επιχείρησης SESAR διατίθενται στον ιστότοπό της: <http://www.sesarju.eu>

⁽⁶⁾ Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών του καθαρού ενεργητικού, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

⁽⁷⁾ Οι καταστάσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Αρμοδιότητες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση

15. Σύμφωνα με τα άρθρα 310 έως 325 της ΣΛΕΕ και τον δημοσιονομικό κανονισμό της κοινής επιχείρησης, η διοίκηση φέρει την ευθύνη για την κατάρτιση και την παρουσίαση των λογαριασμών βάσει των διεθνώς αποδεκτών λογιστικών προτύπων για τον δημόσιο τομέα, καθώς και για τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη διατήρηση εσωτερικών δικλίδων ελέγχου με σκοπό την κατάρτιση και παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων οι οποίες να μην περιέχουν ουσιώδεις ανακρίβειες, οφειλόμενες σε απάτη ή σφάλμα. Επίσης, η διοίκηση είναι αρμόδια να διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές πράξεις και οι πληροφορίες που αποτυπώνονται στις οικονομικές καταστάσεις συμμορφώνονται με τους κανόνες που τις διέπουν. Η διοίκηση της Κοινής Επιχείρησης φέρει την τελική ευθύνη για τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί.

16. Κατά την κατάρτιση των λογαριασμών, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της δυνατότητας της κοινής επιχείρησης να διατηρηθεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, για τη γνωστοποίηση, κατά περίπτωση, ζητημάτων που αφορούν τη συνέχιση της δραστηριότητάς της και, τέλος, για την τήρηση λογιστικής βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας.

17. Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση είναι επιφορτισμένοι με την επίβλεψη της διαδικασίας υποβολής των χρηματοοικονομικών εκθέσεων της κοινής επιχείρησης.

Οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται

18. Στόχος μας είναι, αφενός, να αποκομίζουμε εύλογη βεβαιότητα τόσο σχετικά με την απουσία ουσιωδών ανακρίβειών στους λογαριασμούς της κοινής επιχείρησης όσο και σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται και, αφετέρου, βάσει του ελέγχου που διενεργούμε, να παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δήλωση τόσο ως προς την αξιοπιστία των λογαριασμών όσο και ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Εύλογη βεβαιότητα σημαίνει βεβαιότητα υψηλού βαθμού, χωρίς όμως αυτό να αποτελεί εγγύηση ότι, οσάκις υπάρχει ουσιώδης ανακρίβεια ή μη συμμόρφωση, αυτή θα εντοπίζεται πάντοτε με τον έλεγχο. Η ανακρίβεια και η μη συμμόρφωση μπορεί να οφείλονται σε απάτη ή σφάλμα, θεωρούνται δε ουσιώδεις, εάν εύλογα πιθανολογείται ότι, είτε από κοινού είτε έκαστη μεμονωμένα, θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που βασίζονται σε αυτούς τους λογαριασμούς.

19. Ο έλεγχος συνεπάγεται την εφαρμογή διαδικασιών για τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που δημοσιοποιούνται στους λογαριασμούς, καθώς και σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Η επιλογή των διαδικασιών επαφίεται στην κρίση του ελεγκτή, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ύπαρξης ουσιωδών ανακρίβειών στους λογαριασμούς και ουσιώδους μη συμμόρφωσης των σχετικών πράξεων με τις απαιτήσεις του νομικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οφειλόμενων σε απάτη ή σφάλμα. Κατά την εκτίμηση των κινδύνων αυτών, εξετάζονται οι εσωτερικές δικλίδες ελέγχου που αφορούν την κατάρτιση και την ακριβοδίκαιη παρουσίαση των λογαριασμών, καθώς και τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων, προκειμένου να σχεδιαστούν οι αρμόζουσες στις περιστάσεις ελεγκτικές διαδικασίες, αλλά όχι προκειμένου να διατυπωθεί γνώμη σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου. Επίσης, ο έλεγχος περιλαμβάνει αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που ακολουθούνται και του ευλόγου των λογιστικών εκτιμήσεων της διοίκησης, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των λογαριασμών.

20. Όσον αφορά τα έσοδα, επαληθεύουμε την επιχορήγηση που λαμβάνεται από την Επιτροπή και αξιολογούμε τις διαδικασίες που ακολουθεί η κοινή επιχείρηση για την είσπραξη τελών και άλλων εσόδων.

21. Όσον αφορά τις δαπάνες, εξετάζουμε τις πράξεις πληρωμών αφού πραγματοποιηθούν, καταχωριστούν και εγκριθούν οι δαπάνες. Η εξέταση αυτή καλύπτει όλες τις κατηγορίες πληρωμών (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που πραγματοποιούνται για την αγορά στοιχείων ενεργητικού) κατά τη χρονική στιγμή της εκτέλεσής τους.

22. Για την κατάρτιση της παρούσας έκθεσης και γνώμης, λάβαμε υπόψη τις ελεγκτικές εργασίες του ανεξάρτητου εξωτερικού ελεγκτή επί των λογαριασμών της κοινής επιχείρησης, όπως ορίζει το άρθρο 208, παράγραφος 4, του δημοσιονομικού κανονισμού της ΕΕ⁽⁸⁾.

23. Τα σχόλια που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τις γνώμες του Συνεδρίου.

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1).

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ**Εκτέλεση του προϋπολογισμού για το 2016**

24. Λαμβανομένων υπόψη των μη χρησιμοποιηθεισών πιστώσεων πληρωμών από προηγούμενα έτη (5,7 εκατομμύρια ευρώ), ο τελικός προϋπολογισμός που ήταν διαθέσιμος για το 2016 από το 7ο ΠΠ και το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» περιελάμβανε πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων ύψους 101,4 εκατομμυρίων ευρώ και πιστώσεις πληρωμών ύψους 162,8 εκατομμυρίων ευρώ. Τα ποσοστά χρησιμοποίησης των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων και των πιστώσεων πληρωμών ήταν 95,7 % και 63,2 % αντίστοιχα. Το χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων πληρωμών οφείλεται κυρίως σε καθυστερήσεις στην εφαρμογή των μελετών και των δραστηριοτήτων ανάπτυξης που είχαν διενεργήσει τα μέλη της κοινής επιχείρησης SESAR.

Πολυετής εκτέλεση του προϋπολογισμού στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ και του ΔΕΔ-Μ

25. Επί του συνολικού επιχειρησιακού και διοικητικού προϋπολογισμού ύψους 892,8 εκατομμυρίων ευρώ για τις δραστηριότητες του SESAR I⁽⁹⁾, μέχρι το τέλος του 2016 η κοινή επιχείρηση SESAR προέβη σε αναλήψεις υποχρεώσεων ύψους 827,4 εκατομμυρίων ευρώ και σε πληρωμές ύψους 704,2 εκατομμυρίων ευρώ (79 % του διαθέσιμου προϋπολογισμού).

26. Από τα 1 254,5 εκατομμύρια ευρώ των εισφορών σε είδος και σε χρήμα που προβλέπεται να καταβάλουν τα λοιπά μέλη για τη χρηματοδότηση των επιχειρησιακών και διοικητικών δραστηριοτήτων της κοινής επιχείρησης (670,2 εκατομμύρια ευρώ από τον Eurocontrol και 584,3 εκατομμύρια ευρώ από τα μέλη του κλάδου της εναέριας κυκλοφορίας), έως το τέλος του 2016 η κοινή επιχείρηση είχε επικυρώσει εισφορές αξίας 910 εκατομμυρίων ευρώ (427,7 εκατομμύρια ευρώ από τον Eurocontrol και 482,3 εκατομμύρια ευρώ από τον τομέα της εναέριας κυκλοφορίας). Οι εισφορές των άλλων μελών σε είδος που κοινοποιήθηκαν στην κοινή επιχείρηση SESAR μέχρι το τέλος του 2016 ανέρχονταν σε 133,5 εκατομμύρια ευρώ (49,2 εκατομμύρια ευρώ από τον Eurocontrol και 84,2 εκατομμύρια ευρώ από μέλη του κλάδου της εναέριας κυκλοφορίας).

27. Στο τέλος του 2016, οι σωρευτικές εισφορές της ΕΕ σε χρήμα ανέρχονταν σε 597,1 εκατομμύρια ευρώ, έναντι συνολικών εισφορών σε είδος και σε χρήμα, ύψους 476,9 εκατομμυρίων ευρώ από τον Eurocontrol και 566,5 εκατομμυρίων ευρώ από τα μέλη του κλάδου της εναέριας κυκλοφορίας.

Πολυετής εκτέλεση του προϋπολογισμού στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»

28. Από τα 585 εκατομμύρια ευρώ των πόρων του προγράμματος «Ορίζων 2020» που διατέθηκαν στην κοινή επιχείρηση SESAR για την υλοποίηση του SESAR 2020, μέχρι το τέλος του 2016 η κοινή επιχείρηση προέβη σε αναλήψεις υποχρεώσεων ύψους 61,6 εκατομμυρίων ευρώ και σε πληρωμές ύψους 49,9 εκατομμυρίων ευρώ (8,5 % των χορηγηθέντων πόρων). Οι πληρωμές συνίσταντο κυρίως σε προχρηματοδοτήσεις για την υλοποίηση της πρώτης σειράς έργων του SESAR 2020.

29. Στο τέλος του 2016, οι σωρευτικές εισφορές της ΕΕ σε χρήμα για τη στήριξη των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων της κοινής επιχείρησης ανέρχονταν σε 56,8 εκατομμύρια ευρώ.

30. Τα λοιπά μέλη θα έπρεπε να έχουν προβεί σε εισφορές σε είδος και σε χρήμα ύψους 1 220,7 εκατομμυρίων ευρώ για τη στήριξη των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων της κοινής επιχείρησης στο πλαίσιο του SESAR 2020 (500 εκατομμύρια ευρώ από τον Eurocontrol και 720,7 εκατομμύρια ευρώ από τον τομέα της εναέριας κυκλοφορίας). Ωστόσο, στο τέλος του 2016, τα έργα SESAR 2020 βρίσκονταν σε πρώιμο στάδιο και το διοικητικό συμβούλιο δεν είχε ακόμη επικυρώσει καμία εισφορά σε είδος και σε χρήμα.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΙΚΛΙΔΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ**Πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου**

31. Η κοινή επιχείρηση SESAR εφαρμόζει διαδικασίες προληπτικών ελέγχων οι οποίες βασίζονται σε εξέταση εγγράφων σε σχέση με επιχειρησιακές και χρηματοοικονομικές πτυχές και διενεργεί κατασταλτικούς ελέγχους σε επίπεδο δικαιούχων. Οι εν λόγω έλεγχοι αποτελούν τα βασικά εργαλεία για την αξιολόγηση της νομιμότητας και κανονικότητας των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών σε χρήμα και σε είδος που καταβλήθηκαν στην κοινή επιχείρηση από τα μέλη της πλην της ΕΕ. Το εναπομένον ποσοστό σφάλματος, όπως προέκυψε από τους κατασταλτικούς ελέγχους που ανέφερε η κοινή επιχείρηση στο τέλος του 2016, ήταν 1,34 %⁽¹⁰⁾.

⁽⁹⁾ Το συνολικό ποσό των 892,8 εκατομμυρίων ευρώ συνίσταται στην ύψους 700 εκατομμυρίων ευρώ εισφορά της ΕΕ σε χρήμα, η οποία χρηματοδοτείται από το 7ο ΠΠ και το πρόγραμμα ΔΕΔ-Μ, την ύψους 165 εκατομμυρίων ευρώ εισφορά του Eurocontrol σε χρήμα και την ύψους 27,8 εκατομμυρίων ευρώ εισφορά σε χρήμα από μέλη του κλάδου της εναέριας κυκλοφορίας.

⁽¹⁰⁾ Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της κοινής επιχείρησης SESAR, σ. 81.

Υποβολή εκθέσεων και έλεγχος των εισφορών σε είδος στα έργα του SESAR 2020

32. Η κοινή επιχείρηση SESAR δεν έχει ακόμη καταρτίσει συγκεκριμένες κατευθυντήριες οδηγίες για τα μέλη της και τους εξωτερικούς ελεγκτές τους, οι οποίες να καλύπτουν τη δήλωση και την πιστοποίηση των εισφορών των μελών της σε είδος στα έργα SESAR 2020. Η κοινή επιχείρηση δεν έχει επίσης καταρτίσει εσωτερικές κατευθυντήριες οδηγίες για τους προληπτικούς ελέγχους στους οποίους υποβάλλει δηλώσεις δαπανών που αφορούν έργα του SESAR 2020, βάσει της στρατηγικής της Επιτροπής για τους προληπτικούς ελέγχους.

Αξιολόγηση της οικονομικής ικανότητας των υποβαλλόντων αίτηση στο πλαίσιο προσκλήσεων για την υποβολή προτάσεων

33. Όσον αφορά την κλειστή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τη διενέργεια βιομηχανικής έρευνας που απευθυνόταν αποκλειστικά στα κλαδικά μέλη της κοινής επιχείρησης, η κοινή επιχείρηση SESAR χορήγησε επιχορηγήσεις σε κοινοπραξίες που είχαν αναλάβει την εκτέλεση έργων, παρότι από τους ελέγχους της οικονομικής βιωσιμότητας των δικαιούχων που διενήργησε ο Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας, προέκυψε ότι σε δύο περιπτώσεις το αρμόδιο για τον συντονισμό των κοινοπραξιών μέλος του κλάδου δεν διέθετε την αναγκαία οικονομική ικανότητα. Αυτό συνεπάγεται αυξημένο χρηματοοικονομικό κίνδυνο όχι μόνο για την ολοκλήρωση των έργων αυτών, αλλά και όσον αφορά τα υπόλοιπα έργα στα οποία συμμετέχουν οι εν λόγω δύο δικαιούχοι. Στις συγκεκριμένες δύο περιπτώσεις, η απόφαση του εκτελεστικού διευθυντή βασίστηκε σε συμπληρωματικές ad hoc εκτιμήσεις κινδύνου που διενήργησαν υπάλληλοι της Κοινής Επιχείρησης SESAR. Ωστόσο, η κοινή επιχείρηση δεν έχει ακόμη καθιερώσει κάποια συστηματική εσωτερική διαδικασία με την οποία θα επαναξιολογείται η επισφαλής οικονομική βιωσιμότητα συντονιστή έργου που λαμβάνει επιχορήγηση, περιλαμβανομένων μέτρων για τον περιορισμό και την αντιστάθμιση του αυξημένου χρηματοοικονομικού κινδύνου.

Οικονομική αποδοτικότητα των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών

34. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παροχής υπηρεσιών που διοργανώνει η κοινή επιχείρηση SESAR, ορίζει μέγιστο ύψος προϋπολογισμού για κάθε σύμβαση. Ο υπολογισμός του ανώτατου αυτού ορίου δεν βασίζεται σε συστηματική διαδικασία εκτίμησης του κόστους, ούτε σε σύστημα αναφοράς εύλογων τιμών αγοράς. Δεν διασφαλίζεται, επομένως, η οικονομική αποδοτικότητα των πολυετών συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, καθώς η πείρα δείχνει ότι, στην πλειονότητά τους, οι προσφορές προσεγγίζουν το μέγιστο ύψος του προϋπολογισμού.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το τμήμα IV, του οποίου προεδρεύει ο Baudilio TOMÉ MUGURUZA, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 19ης Σεπτεμβρίου 2017.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Klaus-Heiner LEHNE

Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παρακολούθηση των σχολίων προηγούμενων ετών

Έτος	Σχόλιο του ΕΕΣ	Κατάσταση εφαρμογής των διορθωτικών μέτρων (Ολοκληρώθηκε/Εν εξελίξει/Εκκρεμεί/ά.α.)
	Συγκρούσεις συμφερόντων	
2015	Τον Ιούλιο του 2015 η Επιτροπή εξέδωσε κατευθυντήριες οδηγίες προς τις Κοινές Επιχειρήσεις σχετικά με τους κανόνες για τις συγκρούσεις συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένου κοινού υποδείγματος για τη δήλωση απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων, την οποία η Κοινή Επιχείρηση πρέπει να ενσωματώσει στις διαδικασίες της.	Ολοκληρώθηκε

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

24. Οι δυσκολίες προσαρμογής των κοινών εργαλείων ΤΠ του προγράμματος «Ορίζων 2020» στις ειδικές ανάγκες της κοινής επιχείρησης SESAR αποτελούν έναν από τους βασικούς λόγους για τους οποίους καθυστέρησε η εκτέλεση των πληρωμών σχετικά με τις μελέτες και τις δραστηριότητες ανάπτυξης που διεξήγαγαν τα μέλη. Η εν λόγω διαδικασία ξεκίνησε το 2016 και βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη.

30. Σε ό,τι αφορά τα έργα της κοινής επιχείρησης SESAR σε σχέση με το «Ορίζων 2020» στο πλαίσιο των κλειστών προσκλήσεων, τα μέλη αναμένεται να υποβάλουν τις πρώτες δηλώσεις δαπανών τους το 2018. Η κοινή επιχείρηση SESAR θα ξεκινήσει τότε την επικύρωση των σχετικών εισφορών σε είδος.

32. Τον Δεκέμβριο του 2016 το διοικητικό συμβούλιο της κοινής επιχείρησης SESAR ενέκρινε το έγγραφο «Methodology and Validation process for In kind contributions (IKC) in the SJU (SESAR 2020 Programme only)» [Μεθοδολογία και διαδικασία επικύρωσης των εισφορών σε είδος (IKC) στην ΚΕ SESAR (μόνο το πρόγραμμα SESAR 2020)], σύμφωνα με το οποίο η κοινή επιχείρηση SESAR θα εκπονήσει συγγραφή υποχρεώσεων και ένα πρότυπο πιστοποιητικό, τα οποία θα υποβληθούν εν ευθέτω χρόνο στο διοικητικό συμβούλιο, πριν από την παραλαβή κάθε εισφοράς σε είδος το 2018. Η κοινή επιχείρηση SESAR θα εξετάσει εάν είναι απαραίτητο να προσαρμοστεί η στρατηγική της Επιτροπής για τους προληπτικούς ελέγχους, στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020», σε συγκεκριμένους κινδύνους που συνδέονται με τα έργα του SESAR 2020. Εν τω μεταξύ η κοινή επιχείρηση SESAR εφαρμόζει κατ' αναλογία τη στρατηγική της Επιτροπής για τους προληπτικούς ελέγχους.

33. Έπειτα από τα αποτελέσματα των συμπληρωματικών εκτιμήσεων κινδύνου που διενεργήθηκαν σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Η2020, η κοινή επιχείρηση SESAR διαπίστωσε ότι η απόρριψη των συντονιστών έργου αποκλειστικά και μόνο βάσει της ανάλυσης που διενήργησε ο REA θα μπορούσε να είχε θέσει την κοινή επιχείρηση σε σημαντικό κίνδυνο προσφυγών. Η κοινή επιχείρηση SESAR συμφωνεί, ωστόσο, ότι θα πρέπει να θεσπιστεί εσωτερική διαδικασία για την επανεκτίμηση της ανεπαρκούς οικονομικής βιωσιμότητας των συντονιστών έργων που λαμβάνουν επιχορήγηση, η οποία θα περιλαμβάνει και μέτρα για τον μετριασμό και την αντιστάθμιση των αυξημένων χρηματοοικονομικών κινδύνων.

34. Έπειτα από την παρατήρηση του Συνεδρίου, τον Απρίλιο του 2017 η κοινή επιχείρηση SESAR εισήγαγε μεθοδολογία για τη συστηματική αξιολόγηση των αναγκών και του κόστους των συμβάσεων κατά τη διάρκεια της φάσης προγραμματισμού των δημοσίων συμβάσεων. Η εν λόγω μεθοδολογία έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε διάφορες περιπτώσεις.